

SPRAWOZDANIE

POWIATOWEGO LEKARZA WETERYNARII

W MALBORKU

**z nadzoru nad wytwarzaniem środków spożywczych zwierzęcego pochodzenia, środków żywienia zwierząt oraz sektorem utylizacyjnym i paszowym za okres 2025 roku - rozdział I*

**z nadzoru nad zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, ochroną zwierząt oraz identyfikacją i rejestracją zwierząt za okres 2025r. - rozdział II.*

ROZDZIAŁ I

Nadzór realizował zespół ds. bezpieczeństwa żywności oraz pasz i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego obejmując kontrolą podmioty zlokalizowane na obszarze pięciu gmin powiatu Malbork.

Wykonywane czynności nadzorcze wynikały między innymi z:

- ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej (t. jedn.: Dz. U. z 2024r., poz. 12 ze zm.)

- ustawy z dnia 16 grudnia 2005r. – o produktach pochodzenia zwierzęcego (t. jedn.: Dz. U. z 2023r., poz. 872 ze zm.)

- ustawy z dnia 11 marca 2004 r. – o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t. jedn.: Dz. U. z 2023r., poz. 1075 ze zm.) oraz przepisów wykonawczych wydanych na ich podstawie.

-, „pakietu higienicznego” w skład którego wchodzi rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 852/2004, 853/2004, 2017/625, 2019/624, 2019/627, 2019/628, 178/2002.

- rozporządzenia (WE) 183/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 stycznia 2005r. ustanawiającego wymagania dotyczące higieny pasz.

- Rozporządzenia (WE) Nr 1069/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002,

- Rozporządzenia Komisji (UE) nr 142/2011 z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi,

- ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt oraz szeregu wewnętrznych przepisów, w szczególności takich jak: Instrukcje i Wytyczne Głównego Lekarza Weterynarii w Warszawie.

Nadzorem, zgodnie z ww. przepisami, objęto zakłady przetwórstwa mięsa i jaj, miejsca pozyskiwania mleka, gospodarstwa prowadzące chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, podmioty wytwarzające i wprowadzające na rynek środki żywienia zwierząt oraz przedsiębiorstwa zajmujące się przetwarzaniem, zbiórką i transportem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego. Czynności kontrolne polegały na przeprowadzaniu kontroli warunków weterynaryjnych panujących w zakładach, w gospodarstwach z uwzględnieniem aspektów dotyczących żywienia zwierząt oraz pozyskiwania produktów pochodzenia zwierzęcego, pobieraniu prób wytwarzanej żywności oraz pasz do badań laboratoryjnych, analizowaniu otrzymanych informacji i podejmowaniu działań korygujących mających na celu poprawę stwierdzonego stanu (zalecenia, decyzje). Na terenie powiatu malborskiego nie ma zarejestrowanych ubojni zwierząt rzeźnych.

W 2025 roku na terenie nadzorowanego powiatu funkcjonowało:

- 5 zakładów zakwalifikowane do handlu na rynku UE /zakłady posiadające możliwość swobodnego wprowadzania towaru na rynek całej Unii Europejskiej/.

* OVAL / produkcja masy jajecznej/.

*ZPMM Jerzy Palczewski Lipinka, Nowy Staw / rozbiór mięsa czerwonego oraz produkcja surowych wyrobów mięsnych/.

* Zakład Pakowania Jaj w Kamionce, Malbork.

* Zakład Pakowania Jaj w Kraśniewie

* STAR-DRÓB /rozbiór mięsa drobiowego/.

- 5 zakładów zakwalifikowanych do działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.

*ZPW"PALCZEWSCY" Marcin Palczewski, Lipinka, Nowy Staw / przetwórstwo mięsa czerwonego/.

* Market INTERMARCHE - Dział rozbioru /rozbiór mięsa, produkcja surowych wyrobów mięsnych oraz przetworów mięsnych/.

* P.H. „KRAKOWIAK” Danuta Krakowiak, Grobelno /przyprawianie kurczaka/.

* "Masarnia u Krysi" Zdzisław Serwin, Lichnowy /przetwórstwo mięsa czerwonego/ - aktualnie zakład ma zawieszoną działalność,

* P.H.U. „AMFIT” Adam Spirewski Lasowice Wlk. /pierogi z mięsem, pasztety/

- Inne zakłady podlegające procedurze rejestracji:

* PPHU Jacek Kasztelan, Świerki /produkty pszczele/

* 27 zakładów sprzedaży bezpośredniej miodu i produktów pszczelich

** Ferma Kur Niosek /140 tys. kur niosek/ oraz Zakład Odchowu Drobiu /70 tys. kur/ Kamionka Malbork*

- Produkcja pierwotna produktów pochodzenia zwierzęcego :

** 42 gospodarstwa pozyskujące mleko surowe posiadające zaświadczenie weterynaryjne o spełnieniu wymagań weterynaryjnych/,*

** 142 producentów produktów pszczelich.*

W trakcie prowadzonego nadzoru w okresie 2025 roku nie stwierdzano zjawisk mogących wzbudzać niepokój co do bezpieczeństwa zdrowotnego żywności wyprodukowanej na terenie powiatu Malbork.

- Podmioty działające na rynku pasz

** 8 podmioty prowadzące detaliczny obrót paszami,*

** 509 gospodarstw prowadzących produkcję pierwotną materiałów paszowych,*

** 28 podmiotów zajmujących się transportem pasz.*

- Podmioty działające na rynku utylizacyjnym

** 2 zakłady zatwierdzone / biogazownia,, zakład przetwórczy/,*

** 1 podmiot transportujący UPPZ/produkty pochodne*

** 2 podmioty prowadzące tzw. „obróć papierowy” (obróć bez możliwości magazynowania)*

W ramach urzędowego badania mięsa zwierząt rzeźnych w 2025 r. w Pracowni Badania Mięsa U-18 w Malborku zbadano w kierunku obecności włośnicy:

- 212 szt. trzody chlewnej,

- 581 szt. mięsa dzików oraz 11 szt. mięsa bobrów

W trakcie prowadzonego nadzoru w ww. podmiotach przeprowadzono:

- 76 kontroli zakładów oraz 24 kontroli podmiotów prowadzących produkcję pierwotną

Dodatkowo w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego wydawano decyzje administracyjne oraz zaświadczenia:

- 28 decyzji w sektorze żywności zwierzęcego pochodzenia oraz paszowo-utylizacyjnym.

- 82 zaświadczenia potwierdzające spełnienie warunków weterynaryjnych koniecznych do produkcji mleka surowego, zaświadczenia o wpisie do rejestru podmiotów działających na rynku pasz, pozwolenia na przemieszczenie do rzeźni

W toku prowadzonego nadzoru nałożono 4 mandaty karne oraz wszczęto jedno postępowanie egzekucyjne.

ROZDZIAŁ II

Nadzór realizował czteroosobowy zespół ds. zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, którego głównym celem była profilaktyka i zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt zwalczanych z urzędu.

Zadaniem zespołu wynikającym z ustaw:

- ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t. jedn. Dz.U. 2023r., poz.1075 ze zm.)
- ustawy o inspekcji weterynaryjnej (t. jedn.: Dz. U. z 2024r., poz. 12 ze zm.)
- ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (t. jedn.: Dz. U. z 2023r., poz. 1815)
- ustawy o ochronie zwierząt (t. jedn.: Dz. U. z 2023r., poz. 1580 ze zm.) oraz prawa Unii Europejskiej jest:

a) Zapobieganie i zwalczanie zaraźliwych chorób zwierzęcych:

- przyjmowanie zgłoszeń o chorobach zakaźnych zwierząt,
- prowadzenie dochodzenia epizootycznego celem potwierdzenia lub wykluczenia zgłoszonej choroby,
- prowadzenie czynności związanych ze zwalczaniem ogniska choroby zakaźnej,
- wydawanie zakazów i nakazów mających na celu zwalczanie choroby.

b) Kontrola w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt (16 kontroli)

c) Nadzór nad obrotem zwierzętami- 1 podmiot -1 kontrola)

d) Prowadzenie rejestracji podmiotów oraz bezpośredni nadzór i kontrola realizacji warunków przez podmioty zajmujące się:

- pozyskiwaniem, konserwacją, obróbką, przechowywaniem, wprowadzaniem do obrotu i wykorzystaniem materiału biologicznego,
- punktami kopulacyjnymi zwierząt,
- leczeniem zwierząt w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt:
- kontrola nad prawidłowością realizacji zadań przez lekarzy weterynarii wyznaczonych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii do wykonania ochronnych szczepień i badań rozpoznawczych, w tym badań monitoringowych (56 obserwacji w kierunku wścieklizny).

e) Rejestracja gospodarstw pszczelarskich (149) oraz wydawanie zaświadczeń potwierdzających wpis do rejestru podmiotów nadzorowanych oraz zaświadczeń o ilości pni przezimowanych (69 zaświadczeń).

f) Pobieranie próbek do celów diagnostycznych, urzędowo przewidzianych badań w trybie przepisów dotyczących:-zwalczania chorób zakaźnych zwierząt,

g) Prowadzenie dokumentacji z wykonywanych zadań oraz sprawozdawczości wynikające z obowiązujących przepisów.

h) Nadzór nad dobrostanem zwierząt (10 kontroli) plus kontrole interwencyjne (9 kontroli).

W okresie 2025r. szczególnie ważnym zadaniem pracowników inspekcji było prowadzenie rozpoczętych w 2018r. i kontynuowanych w latach następnych działań, których celem jest niedopuszczenie do przedostania się do gospodarstw utrzymujących świnie Afrykańskiego Pomoru Świń oraz prowadzenie działań związanych z zapobieganiem i zwalczaniem wystąpienia przypadków grypy ptaków /HPAI/ i rzekomego pomoru drobiu (ND).

- W odniesieniu do ASF podjęto między innymi działania:

1. Kontynuacji szkoleń rolników i myśliwych.
 2. Kontynuacji akcji informacyjnej poprzez kolportaż ulotek, wysyłanie informacji do mediów, urzędów.
 3. Prowadzenie wzmożonych kontroli gospodarstw utrzymujących świnię /tzw. kontrole bioasekuracji 21 kontroli/
 4. Prowadzenie monitoringu choroby w odniesieniu do martwych świń (72 sztuki), martwych dzików (27 sztuk) oraz dzików uczestniczących w wypadkach komunikacyjnych.
 5. Organizacji oraz egzekwowania na terenie obwodów łowieckich zlokalizowanych na terenie powiatu odstrzału sanitarnego dzików.
 6. Wzmoczenie nadzoru nad skupem i transportem zwierząt.
 7. Badanie wszystkich dzików odstrzelonych na terenie powiatu w kierunku ASF, z wykorzystaniem specjalistycznych chłodni zlokalizowanych w miejscowości Cisy przeniesione do Mątowy Małe, Lasowice Wielkie, Krzyżanowo. **Łącznie 504 dzików odstrzelonych.**
 8. Przeprowadzono wymaganą ilość kontroli bioasekuracji w gospodarstwach, na terenie powiatu malborskiego w aspekcie zmienionego prawa: ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023r. ustanawiające szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń
- Na terenie powiatu stwierdzono 5 przypadków ASF u dzików (4 przypadki u dzików padłych i 1 przypadek u dzika odstrzelonego).

- W odniesieniu do HPAI (wysoko zjadliwa grypa ptaków) i ND (rzekomy pomór drobiu) podjęto między innymi działania:
 1. Zlikwidowano 1 ognisko HPAI u drobiu przyzagrodowego,
 2. Zlikwidowano 1 ognisko ND u drobiu przyzagrodowego.

Dodatkowo informuję, że Powiatowy Lekarz Weterynarii prowadził cały wachlarz rutynowych działań związanych z profilaktyką i zwalczaniem chorób zwierząt oraz chorób odzwierzęcych:

- białaczki, brucelozy i gruźlicy u bydła /cykliczny monitoring stad bydła/
- * badanie w kierunku białaczki u 364 szt. w 22 stadach.
- * badanie w kierunku brucelozy u 364 szt. w 22 stadach.
- * badanie w kierunku gruźlicy u 629 szt. w 29 stadach.
- choroby Aujeszkiego - u 61 szt. /monitoring wszystkich stad świń/.
- choroby prionowe u bydła (BSE) i jeleniowatych (CWD) /monitoring/.
- monitoring salmonelli w stadach drobiu i świń,
- wścieklizny u lisów oraz zwierząt, które pokąsały ludzi (4 przypadki)
- choroby pęcherzykowej świń, pryszczycy i pomoru klasycznego świń /monitoring/.
- choroby niebieskiego języka, pryszczycy, gorączki Q u przeżuwaczy.
- chorób pszczoł /inspekcje pasiek/,
- grypy ptaków /HPAI/.